

Kurt Lewin: Ομάδες

Άνα Τσιμπουκλή, Επικ. Καθηγήτρια

Δια βίου μάθηση, δυναμική ομάδα και Εκπαίδευση Ενηλίκων

Kurt Lewin

Κοινωνική
Ψυχολογία

Εμπειρική
μάθηση

Δυναμική
των ομάδων

Έρευνα
Δράσης.

Kurt Lewin

- Γεννήθηκε τον Σεπτέμβρη του 1890 στην Πολωνία.
- Σε ηλικία 15 ετών μετακόμισε στο Βερολίνο.
- Σπούδασε Ιατρική και Βιολογία
- Ήταν συνδεδεμένος με κοινωνικά κινήματα.
- Καταπολέμησης του αντισημιτισμού.
- Εκδημοκρατισμός των γερμανικών θεσμών
- Αναβάθμιση των γυναικείων δικαιωμάτων.
- Πραγματοποίησε το διδακτορικό του στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου και βραβεύτηκε γι' αυτό.
- Ανέπτυξε ενδιαφέρον για τη φιλοσοφία της επιστήμης και την Ψυχολογία Gestalt.
- Το 1921 συμμετείχε στο Ινστιτούτο Ψυχολογίας στο πανεπιστήμιο του Βερολίνου και προσέφερε σεμινάρια φιλοσοφίας και ψυχολογίας.

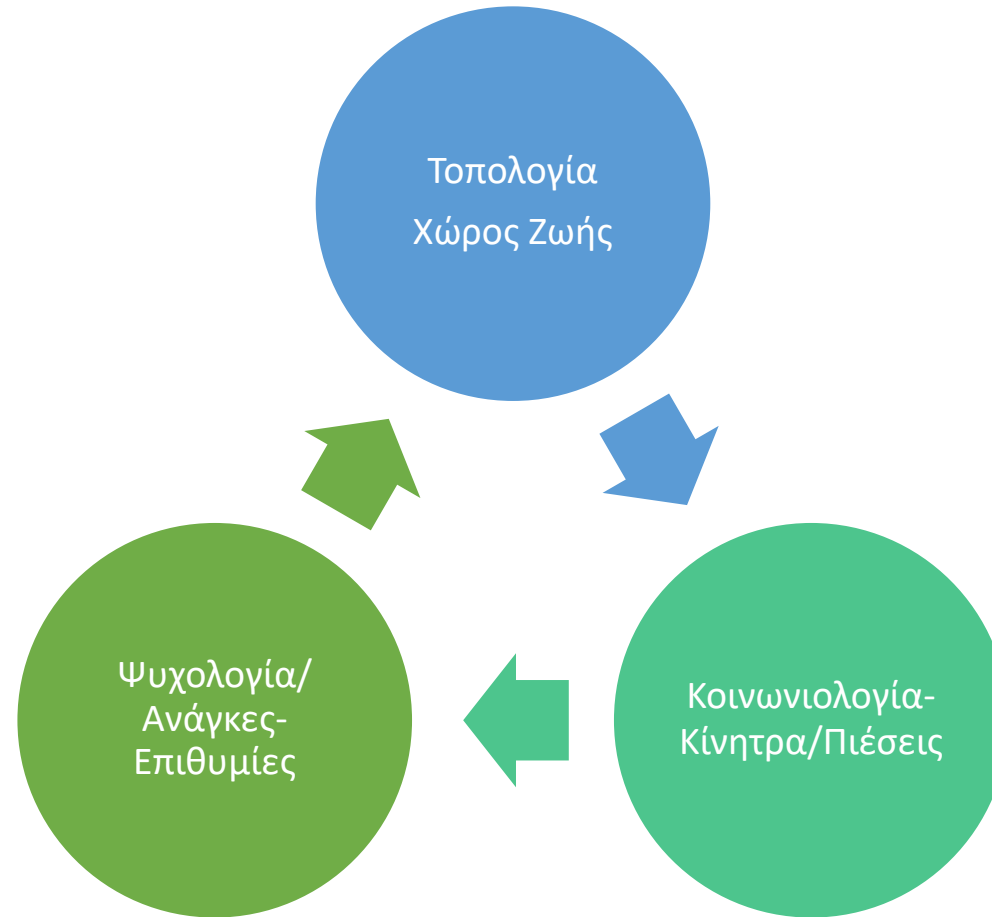
Ο Kurt Lewin στις ΗΠΑ

- Προσκεκλημένος καθηγητής στο Στάφορντ για 6 μήνες
- Εγκαταστάθηκε στην Αμερική εκεί με την οικογένειά του λόγω της πολιτικής κατάστασης στη Γερμανία.
- Παρέμεινε το Πανεπιστήμιο της Αϊόβα μέχρι το 1944.
- Έλαβε μέρος σε πολλές έρευνες που σχετίζονταν με ηθικά ζητήματα του πολέμου
- Ήταν ένας δημοφιλής ομιλητής για τις μειονότητες και τις σχέσεις μεταξύ των ομάδων.
- Κατάφερε να ιδρύσει το Κέντρο Έρευνας Δυναμικής των ομάδων στο MIT.
- Το θεωρητικό μοντέλο του για την Έρευνα Δράσης χρησιμοποιήθηκε σε αρκετές μελέτες για θρησκευτικές και φυλετικές προκαταλήψεις
- Το 1946 διερευνήθηκε η ιδέα του για τις ομάδες 'T'.
- Πέθανε τον Φλεβάρη του 1947 από καρδιακή προσβολή στο Newtonville, ενώ λίγο
- Μετά το θάνατο του, ξεκίνησε στο Μείν η Λειτουργία των Εθνικών Εργαστηρίων Εκπαίδευσης (National Training Laboratories-NTL).

Η Θεωρία Πεδίου

- Βασίζεται στις αρχές της ψυχολογίας Gestalt (από τον γερμανικό όρο gestalt, δηλαδή «ενοποιημένο όλο»).
- Η ψυχολογία Gestalt εστιάζει στην υποκειμενική αντίληψη των πραγμάτων.
- Η συμπεριφορά είναι συνάρτηση της αλληλεπίδρασης ατόμου-περιβάλλοντος.
- Το άτομο και οι ομάδες κινούνται μέσα στον «χώρο ζωής» σαν να κινούνται μεταξύ διαφορετικών περιοχών ενός χάρτη.
- Τα άτομα συμμετέχουν σε ποικίλους «χώρους ζωής», όπως η οικογένεια, η εργασία, το σχολείο και η εκκλησία.

Βασικές Αρχές

Δυναμική της Ομάδας

**‘Αλληλεξάρτηση
της μοίρας’
(interdependence
of fate) και**

**‘Αλληλεξάρτηση
του σκοπού’ (task
interdependence)**

Αλληλεξάρτηση της μοίρας

Η ύπαρξη μιας ομάδας με γνώμονα όχι τις ομοιότητες ή τις διαφορές των ατόμων που την αποτελούν, αλλά με βάση την ψυχολογική αναπαράσταση που διατηρούν αναφορικά με την κοινή τους μοίρα.

Το άτομο αισθάνεται ότι η πορεία του εξαρτάται από την πορεία της ομάδας και έτσι γίνεται πιο ανεκτικό στις διαφορές μεταξύ των μελών της και είναι πρόθυμο να αναλάβει ίσες ευθύνες με τους υπόλοιπους.

Αλληλεξάρτηση του σκοπού

α) Θετική
αλληλεξάρτηση (η
επιτυχία ενός μέλους
συνδράμει στην επιτυχία
των άλλων μελών).

β) Αρνητική
(ανταγωνισμός) (η
επιτυχία ενός μέλους
σημαίνει την αποτυχία
των άλλων μελών).

Τύποι ηγεσίας

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ	ΑΥΤΑΡΧΙΚΟ	ΧΑΟΤΙΚΟ
Πρωτοτυπία Ομαδικότητα Φιλικότητα	Επιθετικότητα Εχθρότητα Επίρριψη ευθυνών Δυσανεμία	Επιθετικότητα Εχθρότητα Επίρριψη ευθυνών Δυσανεμία

Μετάβαση

Η μετάβαση από το δημοκρατικό μοντέλο στο αυταρχικό είναι απότομη.

Προκαλεί απάθεια και έλλειψη πρωτοβουλίας.

Η αντίστροφη μετάβαση είναι πιο αργή.

Ο αυταρχισμός επιβάλλεται.

Η δημοκρατία μαθαίνεται.

Κριτική στη
δημοκρατική
ηγεσία του
Lewin

Ατελής

Ελιτίστικη και

Χειριστική.

Ομοιότητες Kurt Lewin και John Dewey

Η δημοκρατία πρέπει να μαθαίνεται εκ νέου από κάθε γενιά

Υπάρχει αλληλεξάρτηση μεταξύ δημοκρατίας και κοινωνικών επιστημών.

Τα είδη ηγεσίας επηρεάζουν τη δομή της ομάδας και τη συμπεριφορά των μελών της, περισσότερο από τις ατομικές διαφορές των μελών.

Ομάδες 'Τ', Κοινωνική Διευκόλυνση και Εμπειρία

- Το 1946, ο Kurt Lewin με συνεργάτες από το Research Center for Group Dynamics σχεδίασαν ένα πρόγραμμα δύο (2) εβδομάδων.
- Σκοπός να προαχθεί ο διάλογος και η λήψη αποφάσεων στην ομάδα.
- Όλοι οι συμμετέχοντες θεωρούνταν ομότιμα μέλη
- Παρακολουθούνται από ερευνητές
- Συλλέγονται ερευνητικά δεδομένα αναφορικά με τη συμπεριφορά τους.
- Ανάλυση της συμπεριφοράς σε συνεδρίες των ερευνητών.

National Training Laboratory in Group Development

Ο Lewin, μετά από αίτημα των συμμετεχόντων επέτρεψε την εμπλοκή των συμμετεχόντων στις συνεδρίες ανάλυσης.

Αξιοποίησε τη συμφωνία ή τη διαφωνία τους πάνω στην ερμηνεία των συμπεριφορών τους μέσα από ενεργητικούς διαλόγους.

Η καινοτομία αυτή ενθάρρυνε ένα δημιουργικό μαθησιακό περιβάλλον μέσω της αλληλεπίδρασης και της σύγκρουσης απόψεων μεταξύ συμμετεχόντων και παρατηρητών.

Το άτομο ως παράγοντας αλλαγής (change agent)

Κατανοεί τη
δυναμική της
ομάδας

Συντονίζει τη
συζήτηση

Αναγνωρίζει τα
τυχόν προβλήματα
και την ανάγκη για
αλλαγή.

Ομάδες T

Ανατροφοδότηση, μια διαδικασία αναπροσαρμόζεται βάσει πληροφοριών που έχουν συλλεχθεί από αποτελέσματα προηγούμενων ενεργειών

«Ξεπάγωμα», ένα περιβάλλον στο οποίο αμφισβητούνται και επανεξετάζονται οι πεποιθήσεις του ατόμου με στόχο το κίνητρο για αλλαγή.

Συμμετοχική παρατήρηση περιλαμβάνει τη συναισθηματική εμπλοκή των ατόμων στην ομάδα, διευκολύνοντας τη μάθηση

Γνωστικά βοηθήματα, επηρεασμένα από τις θεωρίες μάθησης της εποχής, χρησιμοποιούνταν στα T-groups με σκοπό τη δημιουργία μαθησιακού κλίματος.